

פרשת המעצרים: כך השפיע הליכוד על הבחירות

בבוקר הבחירות נעצרו שלושה תושבי הנגב בחשד לשוחד בחירות לטובת רע"ם. התיק עצמו התברר כצנום: המידע הגיע מלשכת ראש הממשלה, החיפוש נערך בלי צו, וגורמי האכיפה מגדירים אותו "קלוש". אבל בין 10:00 ל-22:00 הוא שימש את הליכוד לדבר אחד: להוציא מצביעים מהבית. הדף הזה עוקב אחרי המסלול: מהודעת משטרה על "אירוע נקודתי", דרך סרטון "קריאת חירום" של ראש הממשלה, ועד דקות של שידורי טלוויזיה, כשיותר משליש מהן בערוץ אחד.

1 מה אנחנו יודעים על המעצר

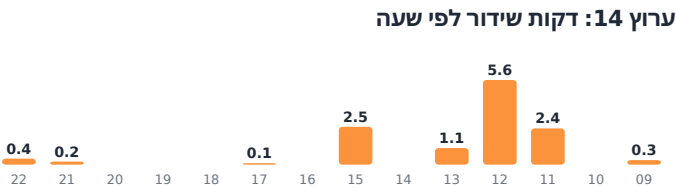
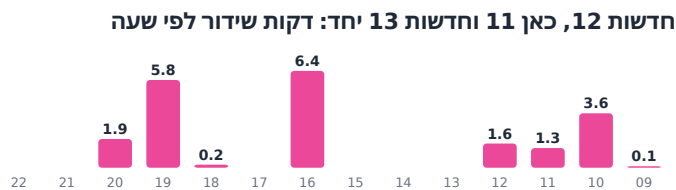
מי נעצר ומה נמצא. איברהים אלגריבי (42), חוסיין מסעודין (63) וסיאף אבו ריאש (38), רופא. בבתייהם: מעטפות עם מזומן ופתקי רע"ם; לפי הסנגור של מסעודין, 1,000 שקל שנועדו לתרומה לנזקקים. המשטרה הבהירה כבר ביום הבחירות שהשלושה אינם בכירים במפלגה. ב-29.10 עוכבו ארבעה נוספים, שלושה מהם מנהלי בתי ספר.

מי במעצר ומי שוחרר (30.10). שלושת העצורים מבוקר הבחירות עדיין במעצר עד יום ראשון 1.11, ולפי ynet מסתמן שגם הם ישוחררו. אחד מהם, הרופא סיאף אבו ריאש, כמעט שוחרר כבר ביום הבחירות: בית משפט השלום הורה לשחרר אותו בתנאים, המחזי הפך את ההחלטה, וב-30.10 דחה העליון את בקשתו לערער. ארבעת החשודים שעוכבו ב-29.10 שוחררו למעצר בית באותו יום. גורמי אכיפה: "תיק קלוש שלא צפוי להתפתח לכדי כתב אישום"; "טרם גובשו ראיות משמעותיות". ועדת הבחירות: "אין אינדיקציות לכך שההצבעות זויפו או שמצביעים שוחדו".

מי פנה למשטרה. לפי חדשות 12 (גיא פלג, 29.10) ו-ynet (30.10), עדו נורדן, ממלא מקום ראש הסגל של ראש הממשלה, "טלפן לבכירים במשטרה" ו"מסר את המידע שהניע את החקירה". לשכת ראש הממשלה מכחישה.

חיפוש בלי צו. בדיון המעצרים ביום הבחירות "המשטרה אף הודתה כי לא היה לה צו חיפוש לבתייהם של הפעילים כשנעצרו, ולמרות זאת נערך בהם חיפוש" (ynet). לפי ועדת הבחירות, החשודים נתפסו ליד ביתם וברכב, לפני שהגיעו לקלפיות. המשטרה פרסמה את הידיעה עם צילומי המעטפות; בחדשות 13 תהו למחרת על "משהו מסונכרן שכנראה רק יד המקרה או תיאום אדוק הביא".

2 ההד בטלוויזיה: 36 דקות, יותר משליש בערוץ 14

שני הגרפים באותו קנה מידה; הזמן רץ מימין לשמאל. ערוץ 14 לבדו: 12.6 דקות; שלושת הערוצים הגדולים יחד: 20.9.

10 דק' שבהן אנשי הערוצים עצמם הציגו את החשד כעובדה, בלי "בחשד" או "לכאורה"	12.6 דק' מתוכן בערוץ 14, יותר מבכל ערוץ אחר	36 דק' זמן אוויר על המעצר בשבעה ערוצי טלוויזיה בעברית, 09:00 עד 23:00
--	---	---

זמן אוויר לפי ערוץ, בדקות	
1	ערוץ 14: 12.6
2	חדשות 12: 9.3
3	כאן 11: 6.9
4	חדשות 13: 4.7
5	i24NEWS: 1.9
6	ערוץ 16: 0.9

בערוץ 14 כמעט כל הזמן הוא דיון באולפן: ב-11:09 פאנליסט על "ארגזים של כסף", ב-12:34 הסרטון ואחריו דיון באולפן, ב-13:54 ראיון עם דובר המשטרה, ב-15:47 המנחה, אחרי דיווח על העצורים, על החשש משיבוש הבחירות: "זה באמת מתממש". בחדשות 12 הפרשה חיה בבוקר (תדרוך ועדת הבחירות, 11:00) ובפאנל של 16:30, שעסק דווקא בפייק על "משאית של רע"ם עם מיליונים" ובקמפיין "גונבים את הבחירות" כמהלך מתוכנן. בכאן 11 היא חזרה בערב, אצל איילה חסון ("נתפסו על חם") ובמהדורה המרכזית, שבה שודר הסרטון שוב ב-20:01.

מה נמדד. זמן אוויר = משך השידור שבו דובר על המעצר או על טענת "גניבת הבחירות" שנשענה עליו: ידיעה, דיון באולפן, ראיון, כתבה, או הקרנת הסרטון. כל קטע סומן בקריאת התמלול במלואו, מהמשפט הראשון בנושא ועד המעבר לנושא אחר. נבדקו שבעת ערוצי הטלוויזיה בעברית (חדשות 12, חדשות 13, כאן 11, ערוץ 14, ערוץ 16, i24NEWS, ערוץ הכנסת) בחלונות של 30 דקות סביב כל אזכור; דיון שהתנהל בלי אף מילת מפתח מחוץ לחלונות האלה לא נספר, ולכן המספרים הם רצפה. תחנות הרדיו אינן בספירה. באתרי החדשות: הידיעה הראשונה, על הפשיטה, באתר חדשות 13 ב-08:33; הראשונה על המעצר עצמו ב-ynet ב-09:44.

המעצר לבדו היה ידיעה של בוקר בחירות: שלושה חשודים, "בחדשד", "אירוע נקודתי". מה שהפך אותו לסיפור היום הוא רצף של הוספות, כל אחת מפי גורם אחר, שכל אחת העלתה את הטמפרטורה בדרגה: קודם תמונות המעטפות, אחר כך "מתנה מהתנועה האיסלמית", אחר כך "בכירי אנשי הכספים של רע"ם", "גונבים לנו את הבחירות", "הערבים נוהרים", ולבסוף "זרוע של רע"ם" ו"קשר לחמאס". הטבלה עוקבת אחרי כל שלב בכל המקורות שאנחנו עוקבים אחריהם: טלוויזיה, רדיו, אתרי חדשות, והטלגרם של הכתבים הפוליטיים.

08:33	אתר חדשות 13	הפרסום הראשון: "פשיטה בנגב: נתפסו מעטפות עם אלפי שקלים ופתקי הצבעה", "בעקבות מידע מודיעיני"
09:48	חדשות 12	הדיווח הראשון בטלוויזיה, ארבע דקות אחרי הידיעה הראשונה על המעצר באתר ynet (09:44). בדקות הבאות: כאן, ערוץ 14
09:57	עמית סגל, טלגרם	"נעצרו 3 חשודים משגב שלום וערערה בחשד שתכננו לחלץ כסף לאזרחים שיצביעו לרע"מ". אחריו: אלמוג בוקר (10:02), דפנה ליאל (10:05), בן כספית (10:09). ב-10:40 בוקר מוסיף: "תפסו הלילה על חם"
10:46	נתיניהו, תגובה ראשונה	"פרשה חמורה, דורש לחקור את האירוע"
10:49	עמית סגל, טלגרם	תמונות המעטפות מהמשטרה. דקה אחר כך: "על המעטפות כתוב: מתנה מהתנועה האיסלמית"
11:00	ועדת הבחירות	ממלא מקום המנכ"ל דין ליבנה לעיתונאים: "האירוע נעצר... אין אירועים דומים כאלה ברחבי הארץ. אירוע נקודתי". שודר בחדשות 12, i24NEWS וגלי צה"ל
11:28	דפנה ליאל, טלגרם	סגן השר אלמוג כהן (עוצמה יהודית) ממריך מצביעים בהודעה קולית: "65% הצבעה בקלפי בערערה". ליאל בודקת: בקלפי הגבוהה ביותר בערערה 20%, והממוצע בערערה 10.6%
11:30	מירי רגב, בקלפי	"מנסים לגנוב לנו את הבחירות ואת המדינה"
12:33	נתיניהו, סרטון	"אח"י ואחיותי, מצביעי הליכוד, זו קריאת חירום, כי מנסים לגנוב לנו את הבחירות. הבוקר המשטרה הודיעה על דבר חמור וחריג, היא תפסה שלושה מבכירי אנשי הכספים של רע"ם עם מעטפות של כסף בדרום. זה פלילי, הם יגיעו לכל אחד, ראו, הוזהרתם. שיעורי ההצבעה במגזר הערבי בדרום לאין ערוך יותר גבוהים מהמגזר היהודי. אתם חייבים לצאת להצביע" (כפי ששודר בגלי ישראל ב-12:48)
12:34	ערוץ 14	הסרטון משודר במלואו, ואחריו דיון באולפן. בטלגרם: מיכאל שמש ועמית סגל (12:46), גלי כהן (12:55), שהציבה לצד הסרטון את דברי ראש השב"כ דוד זיני: "הבחירות בישראל בטוחות, תקינות ומפוקחות"
14:13	בן גביר, כפר קאסם	"אחוזי ההצבעה במגזר הערבי מטורפים - אל תתנו להם לנצח". 14:48, דרעי בבכי בקול חי: "אנחנו מפסידים את הבחירות לערבים"
14:50	נתיניהו, רשתות	"זוהי קריאת חירום!" עם תמונה שהוצגה כדיווח של ערוץ 14 על עומסים בקלפיות בסח'נין. לפי FakeReporter: התמונה נוצרה בבינה מלאכותית
16:06	עמית סגל, טלגרם	"נעצר בכיר במערך גיוס הכספים של עמותת סיוע 48, זרוע של רע"מ" (מקור: אלחנן גרונר). 16:18, אתר ערוץ 14: "הקשר שנחשף למימון חמאס". במהדורות החדשות של גלי ישראל ורדיו דרום ב-17:00 וב-18:00: העמותה "בחדש לפעילות טרוריסטית וקשר ישיר עם חמאס"
17:55	לפיד	"הפייק הכי גדול רץ כמובן מראש הממשלה שאומר לכולם שמזייפים את הבחירות. ראש השב"כ... אומר אין גניבת בחירות" (בן כספית, טלגרם)
18:19	הליכוד	בקשה להאריך את שעות ההצבעה. 19:15, נתיניהו לכיכר השבת: "יש אדישות במגזר החרדי - יצאתם מדעתכם?!". 19:41, לפי כיכר השבת: הליכוד הגיש 775 תלונות על "נסיגות לזיופים בקלפיות במגזר הערבי"
20:01	כאן 11	הסרטון של נתיניהו משודר שוב בסיכום היום במהדורה המרכזית, שעתיים לפני סגירת הקלפיות

4 הניצול: מהמעצר לקמפיין "צאו להצביע"

הסרטון של נתיניהו ב-12:33 הוא נקודת המפנה. הוא נשען על הודעת המשטרה אבל שינה בה שלושה דברים: הדרגה (מ"שלושה תושבי שגב שלום וערערה" ל"שלושה מבכירי רע"ם", ובגרסה אחרת של הסרטון "מבכירי אנשי הכספים של רע"ם" - אף שהמשטרה הבהירה באותו יום שהשלושה אינם בכירים), הוודאות (מ"בחדש" ל"זה פלילי") והמשמעות (מ"אירוע נקודתי" ל"מנסים לגנוב לנו את הבחירות"). ובעיקר, הוא חיבר את המעצר למסר שבו הליכוד השתמש כל היום: שיעור ההצבעה הערבי גבוה, ולכן "אתם חייבים לצאת".

סביב הסרטון נבנה אותו יום מערך שלם של המרצה: הודעה קולית של סגן השר אלמוג כהן על "65% הצבעה בערערה" (לפי בדיקת דפנה ליאל: בקלפי הגבוהה ביותר בערערה 20%, והממוצע 10.6%); מירי רגב "מנסים לגנוב לנו את הבחירות ואת המדינה"; בן גביר "אחוזי ההצבעה במגזר הערבי מטורפים"; דרעי "מפסידים את הבחירות לערבים"; תמונת עומסים בסח'נין שנוצרה בבינה מלאכותית; בקשה להאריך את שעות ההצבעה; ו-775 תלונות של הליכוד על זיופים במגזר הערבי. המעצר היה הראיה הקונקרטית המרכזית שעליה נשען המערך הזה, והוא זה שנתן לו אחיזה בשידור.

"הבוקר התבררנו שמנסים לגנוב לנו את הבחירות. המשטרה עצרה שלושה מבכירי רע"ם עם מעטפות של כסף בדרום. זה פלילי. הם יגיעו לכל אחד. ראו, הוזהרתם"

נתיניהו, 12:33, כפי ששודר בערוץ 14 ובכאן 11. הופץ בערוצי הליכוד ובקבוצות וואטסאפ וטלגרם; שודר או צוטט בחמישה ערוצי טלוויזיה (ערוץ 14, כאן 11, i24NEWS, ערוץ 16, חדשות 13) ובמהדורות הרדיו

מי הדהד. בטלגרם של הכתבים הפוליטיים שאנחנו עוקבים אחריהם, עמית סגל פרסם על הפרשה לפחות חמש פעמים ביום הבחירות: הידיעה (09:57), תמונות המעטפות (10:49), "מתנה מהתנועה האיסלמית" (10:50), הסרטון של נתיניהו (12:46) ומעצר "הבכיר" מסיוע 48 (16:06). אלמוג בוקר: שלוש ("תפסו הלילה על חם", בטלגרם ובטוויטר). דפנה ליאל: שלוש, ובהן דיווח שבדק טענת המרצה והפריך אותה (11:28). בן כספית: שתיים, אחת מהן תגובת לפיד. איש מהם לא הוסיף למעצר פרשנות משלו; ההסלמה הגיעה מהפוליטיקאים ומאולפן ערוץ 14.

מה המערכת לא ידעה באותו יום. שהמידע הגיע מלשכת ראש הממשלה, שהחיפוש נערך בלי צו, ושהמשטרה עצמה רואה בתיק "אירוע נקודתי" ו"תיק קלוש". שלושת הפרטים האלה פורסמו ב-29 וב-30.10, אחרי שהקולות נספרו. ב-28.10, כשהליכוד הודיע ש"הבחירות נגנבו... אלפי מעטפות עם כסף מזומן ופתקי רע"ם", המעצר של שלושת תושבי הנגב היה עדיין האירוע היחיד שעמד מאחורי המילים האלה.

הצד השני. תגובת רע"ם, "מעצרי שווא שנועדו לדכא הצבעה", נשמעה בטלוויזיה לפני הצהריים, בחדשות 12, כאן 11, חדשות 13 וערוץ 16, ולא חזרה אחרי הסרטון.

מקורות. שידורים: ארכיון כל שידורי הטלוויזיה והרדיו של התנועה לעיתונות ציבורית, ציטוטים מהתמלולים כלשונם. טלגרם וטוויטר: ערוצי הכתבים שהתנועה עוקבת אחריהם (עמית סגל, מיכאל שמש, דפנה ליאל, בן כספית, אלמוג בוקר, גלי כהן, מוריה אסרף ודורון קדוש, יואלי ברים). עובדות: ynet 30.10; חדשות 12, גיא פלג, 29.10; וואלה 29.10; ישראל היום, העין השביעית, "המקום הכי חם בגיהנום", 0404 וכיכר השבת, 27.10. פרשה נפרדת שפורסמה ב-29.10 (פניתי יו"ר ועדת הבחירות לשב"כ) אינה חלק מהדוח.